

зывают, что предлагаемые сервисы тестирования и фильтры могут блокировать действие всех вирусов, без каких-либо ложных пакетов. Таким образом, разработанная DNSIS является совместимым, масштабируемым и практическим инструментом компьютерной сети, который может применяться в различных сферах, в том числе в экономических системах. При этом не только существенно повышается безопасность компьютерной сети, но и сокращаются расходы на управление и техническое обслуживание.

Література:

1. Kai Hwang. Micro-Firewalls for Dynamic Network Security with Distributed Intrusion Detection / Kai Hwang Muralidaran Gangadharan // Proceedings of the IEEE International Symposium on Network Computing and Applications (NCA'01). — Cambridge (Massachusetts), 2001. — P. 68-79.

Ярослав Мех, к.е.н., професор

Роман Чорний, к.е.н., доцент

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

СОЦІАЛІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ В КОНТЕКСТІ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ВНУТРІШНІХ РЕЗЕРВІВ ПІДПРИЄМСТВ

У загальному вигляді проблема може бути сформована так – сучасний облік у сфері виявлення і використання внутрішніх резервів на підприємстві, як форма прояву суспільного призначення не виконує контрольну функцію, внаслідок чого облікова інформація втратила соціальне значення. Необхідністю є поєднання функцій обліку між собою, що дозволить найбільш повно реалізувати завдання, поставлені суспільством перед бухгалтерським обліком взагалі, вдосконалити нормативне регулювання та забезпечити захист суспільних інтересів. Зрозуміло, що така постановка проблеми зумовлює її тісний зв'язок як з питанням змісту і способів формування інформаційних систем, функціями управління, так і системою обліку – об'єктивного і незалежного джерела наповнення інформаційних систем.

Вирішення наукової проблеми, яка полягає у невідповідності існуючих теоретико-методологічних основ бухгалтерського обліку використання внутрішніх резервів на підприємстві сучасним економічним реаліям глобального ресурсозбереження, економії тощо, сприятиме необхідності розробки нової концепції обліку і внутрішньогосподарського контролю,

яка буде мати значення для євроінтеграційних процесів, соціалізації бухгалтерського обліку, регламентації та збереження його зв'язку з розвитком ресурсозберігаючої економіки в контексті глобальних процесів пошуку, мобілізації та використання резервів ефективного та економного використання ресурсного потенціалу підприємств.

Відсутність сьогодні єдиного підходу до визначення як змісту, об'єктів, способів фінансового, управлінського та стратегічного обліку внутрішніх резервів та й меж його застосування негативно впливає на формування інформаційного забезпечення управління ними. З метою повного й всебічного розкриття сутності обліку та враховуючи необхідність його відповідності потребам сучасного суспільства повстає необхідність обґрунтування доцільності застосування процесно-системного підходу до визначення сутності інформаційного забезпечення управлінням виявленням і використанням внутрішніх резервів, що нівелює наявні суперечності. Крім цього поставлено за мету – доведення необхідності дослідження згаданих проблем на рівні науки, практики та навчальної дисципліни: виділено смислові дихотомії, що сприяє виявленню властивих обліку взаємозв'язків; обґрунтовано критерії визначення меж системи обліку внутрішніх резервів, що забезпечує розуміння функцій обліку в управлінні ВВВР з підприємством і ролі бухгалтера на підприємстві. Такий підхід також дозволяє усвідомлювати сутність обліку спрямованого на виявлення і використання резервів ресурсного і виробничого потенціалу підприємства та предмет його вивчення користувачами такого роду економічної інформації.

Не дивлячись на те, що в останніх економічних дослідженнях і публікаціях, та на які ми спиралися, багато уваги приділяється характеристиці інформаційних систем, управління ними, а також специфічним питанням безпосередньо бухгалтерського обліку [1], [2], [3], [4], [5], поняття "внутрішні резерви", "використання внутрішніх резервів", "система показників використання внутрішніх ресурсів", "обґрунтування можливостей і доцільностей охоплення системи показників системного бухгалтерського обліку" є відносно новими і поки що малодослідженими і майже неописаними в літературі поняттями. Залишаються невирішеними не тільки питання пов'язані з визначенням конкретних понять, їх змісту, але й такі, без яких немислима сама ідея функціонування системи виявлення і використання внутрішніх резервів підприємств промисловості, управління нею, її інформаційного забезпечення об'єктивними даними управлінського (внутрігосподарського) та стратегічного обліку тощо.

Критичний аналіз фінансового стану й результатів діяльності великих промислових підприємств України свідчить про відсутність відображення в обліку значної частини внутрішніх резервів. Крім того, у фінансовій зві-

тності України відсутня інформація про вплив їх використання на функціонування підприємства, на навколошнє середовище, на економію, на енерго-ресурсозбереження. Це призводить до неможливості проведення об'єктивного аналізу, вказує на невідповідність методології як фінансового так і управлінського і стратегічного обліку за даною ділянкою сучасним вимогам. Відповідно, теоретичне узагальнення практики організації обліку внутрішніх резервів на підприємствах робить неможливим використання останніх наукових досліджень при вирішенні практичних завдань. Нашими подальшими розвідками стане систематизація вітчизняних і зарубіжних облікових теорій стосовно обліку ефективності, економії, використання внутрішніх резервів і т.п., які стануть основою методології при її позитивному розвитку та нормативному закріпленні, що вирішує проблему невідповідності сучасного теоретико-методологічного забезпечення управлінні внутрішніми резервами.

Основоположні концепції, системи обліку ВВБР засновані не тільки на характеристиках облікової інформації, але й спрямуваннях синтетично-го та аналітичного обліку, зокрема: формування обліково-аналітичної інформації за факторами; обліку і аналізу відхилень; обліку нормативних факторів; накопичення даних; майбутньої і поточної вартості об'єкту внутрішніх резервів; обліку фактичних рівнів фактора; врахування умовності в обліку факторів; принципи обмежень; облік елементів (складників) факторів; детальні процедури та методика управлінського (синтетичного та аналітичного) обліку внутрішніх резервів; використання інших облікових систем і даних.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок.

1. Вивчення сутності і природи внутрішніх резервів дозволило встановити дві істини: внутрішні резерви – це реальний, але прихований потенціал, який потребує виявлення; внутрішні резерви необхідно використовувати і вони здатні стати джерелом інвестиційної діяльності, поповненням ресурсів. Основу формування джерела збільшення обсягу виробництва, поліпшення якісних показників продукції, збільшення доходів тощо складають внутрішні резерви. Ця здатність внутрішніх резервів приносити покращення якісних показників роботи підприємства створює умови для раціонального господарювання, усунення марнотратства, розкрадання, ефективного використання ресурсів, режиму економії. Тому, при визначені об'єктів обліку внутрішніх резервів обов'язково повинна вивчатися структура, динаміка руху окремих суб'єктів виявлення і використання внутрішніх резервів.

2. До суттєвих відмінностей між об'єктами обліку внутрішніх резервів і іншими об'єктами системи обліку (фінансового, управлінського та стратегічного) слід віднести: а) обов'язкову наявність, потребу у виявленні, участь в

покращенні якісних показників діяльності, претендування на участь у збільшенні ресурсів чи інших вигод; б) багаторівневість виявлення і використання, визнання об'єктом обліку як окремого фактору так і ефективного використання ресурсу чи цілого процесу.

Об'єктами обліку внутрішніх резервів є ефективність використання ресурсів, здійснення господарських процесів, в розрізі окремих показників за факторами, які їх формують.

3. Особливості об'єктів обліку внутрішніх резервів мають вплив на його організацію, зокрема: а) принципах побудови: безперервність виявлення і використання, застосування планових оцінок, формування елементів фактору і показників, аналітичні таблиці для управління; б) методах обліку: планиування і нормування, лімітування і кошторис, документування, оцінка і калькуляція, рахунки та аналітичні таблиці; в) розкриття суті фактору (показника) внутрішніх резервів через інформаційну базу показників фондовіддачі, продуктивності праці, матеріаломісткості.

4. Обліково-аналітична інформація для управління внутрішніми резервами повинна відповідати таким концепціям формування інформації:

- стандартним витрат і нормативам використання;
- концепції класифікації факторів;
- концепції аналізу відхилень і змін фактору (показника);
- концепції оцінки інформації про місце і способи виявлення та напрямів використання внутрішніх резервів;
- концепції управління резервами зниження собівартості;
- концепції майбутньої і поточної вартості фактору впливу на показник внутрішніх резервів;
- концепції фактичної інформації про зміну стану показників внутрішніх резервів;
- концепції формування обліково-аналітичної інформації за місцями виникнення і центрами відповідальності.

Подальші розвідки будуть проводитись у напрямку: а) персоніфікування облікових документів, визначення сфери відповідальності за виявлення і використання резервів; б) визначення контролюваних факторів, елементів (статей) до них; в) подання в бухгалтерію інформації про стан і зміни за фактором (показником); г) впровадження телеелектронних засобів виявлення і ЕОМ способів обробки облікової інформації з використанням внутрішніх резервів.

Література:

1. Алексеев А.С. Информационные ресурсы и технологии начала XXI века // ЭКО. – 2008. – №6 – с. 84-100

2. Бутинець Ф.Ф. Управлінческий учет: есть ли такой? Научное издание по результатам международной научной конференции Брест-Житомир. 2004.
3. Гелбрейт Дж. Экономическая теория и цели общества. – М., 1997. -216 с.
4. Малюга Н.М. Предметно-концептуальный уровень методологии бухгалтерского учета.
5. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т.1 / Редкол.: ... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр "Академія", 2000 – 864 с.

The traditional Accounting does not consider the market orientation of the company, it does not take into account the market situation. Therefore, the market environment is not considered. The ABC & APV system helps the financial manager to take the market environment, which could not fully cover the market analysis. It is not enough to analyze objects, but rather the market environment as well as the market environment conditions.

At the beginning the importance of ABC and APV system is not considered by the financial manager. He needs the knowledge of accounting methods regarding the financial environment. The financial environment includes product cost, differences in the financial environment and largely influence the accounting of the company by calculating costs. However, in the design competitive environment of products, the ABC and APV system can help to increase quality and keep the market competitive advantages and reduce costs. The ABC system is mainly concerned in the process producing indirect costs in the market environment in production and logistics, but it neglects the marketing process, pricing, the sales, leads, or other elements [1]. Specifically, when the enterprise evaluates the financial aspect of the possibility of the new product it will find that the ABC, neither could not reflect the aspects not associated with the market environment to the new product, and the enterprise can not evaluate the new product, unless the company considers APV method.

However, APV is the maximum profit of operating profit after tax minus capital costs (including debt and equity costs) is best, who could be developed in the business with more capital when they exceed their target profit return rate is very high, and if the target profit rate is very low, then even

[1] Бондаренко О.В. Аналіз фінансової ситуації підприємства з використанням методу ABC та APV // Вісник Дніпропетровської державної економічної академії. – 2010. – № 1. – С. 10-14.